

Svar på spørgsmål indsendt til webinar om vådområder og lavbundsprojekter den 19. august 2026

Spørgsmål og svar vedrørende ansøgning og finansiering af forundersøgelse

1. *Hvordan udmøntes 'først til mølle' for ansøgningerne om forundersøgelse? Er der fortsat en prioritering af forundersøgelsesprojekter, eller er det udelukkende baseret på indsendelsestidspunktet?*

Svar:

Først-til-mølle betyder, at styrelsen sagsbehandler ansøgninger til forundersøgelsesprojekterne i den rækkefølge, vi har modtaget dem i. Vi foretager ikke en prioritering af ansøgningerne. Et forundersøgelsesprojekt skal leve op til kriterierne for en forundersøgelse, som det fremgår af bekendtgørelsen for ordningen.

2. *Er det rigtigt forstået, at tilsagn tidligst kan modtages efter den 30. september og senest 90 dage efter ansøgningsdato? Hvis et ansøgt projekt lever op til kriterierne, kan det så garanteres, at der bliver meddelt tilsagn til dem?*

Svar:

Styrelsen behandler ansøgninger til et forundersøgelsesprojekter i den rækkefølge, som vi har modtaget dem i. Der gives tilsagn til alle ansøgninger, der lever op til kriterierne for tilskud, inden for ordningens økonomiske ramme. Vi forventer at have afsluttet sagsbehandlingen indenfor 90 dage.

For ansøgninger til etableringsprojekter (spor 1) vil styrelsen prioritere ansøgningerne, når ansøgningsrunden lukker den 30. september 2026. Vi forventer at have afsluttet sagsbehandlingen indenfor 90 dage.

3. *Vil der være mulighed for at opprioritere projekter, hvor der er lavet håndsoprækning - dvs. at man skal have søgt en forundersøgelse inden en frist, for at blive på 'kvælstoftrappen'?*

Svar:

Vi foretager ikke en prioritering af ansøgningerne – heller ikke i forhold til 'kvælstoftrappen'.

4. *Kan I oplyse, hvor meget der er søgt for til forundersøgelsesprojekter?*

Svar:

Vi er i styrelsen ved at danne os et overblik over de indkomne ansøgningers omfang og karakter. Når vi har et samlet overblik og er færdige med de interne afklaringer, kommer der en officiel udmelding.

5. *Hvordan er beløbet på kvitteringsbrevet udregnet? Hvordan skal vi forholde os til beløbet?*

Det var ikke hensigten, at der skulle stå et beløb på kvitteringsbrevet. Der er tale om et foreløbigt beløb til intern brug i styrelsen. I tilsagnsbrevet til et forundersøgelsesprojekt vil der fremgå en ramme for de afsatte midler til det konkrete forundersøgelsesprojekt.

6. *Bliver der fastlagt en budgetramme til forundersøgelse pr. ha projektområde? Og hvor stor bliver den i så fald?*

Svar:

I tilsagnsbrevet til det konkrete forundersøgelsesprojekt vil der være en økonomisk ramme for projektet. Størrelsen på budgetrammen fastlægges i den konkrete sagsbehandling.

7. *Skelnes der imellem et særskilt budget til forundersøgelser og budget til etableringsprojekter?*

Svar:

Ja. I VLP-ordningen får du et separat tilsagn til henholdsvis et forundersøgelsesprojekt og et efterfølgende etableringsprojekt. Der er selvstændige budgetter/midler til de to projekttyper. Beløbene vil fremgå af tilsagnsbrevet. Der skal søges særskilt om tilsagn til etablering, når forundersøgelsen er gennemført.

8. *Er det først, når der foreligger et tilsagn, at de indtegnede projekter overføres til MARS-oversigterne?*

Svar:

Ja, det er først, når der er givet tilsagn om tilskud til et projekt, at projekterne fremgår af statusmodulet i MARS og derved tæller med i effektopgørelserne. Ansøger kan dog altid se sine egne ansøgte projekter i MARS ved login.

9. *Hvis man har fået tilsagn til sit projekt, før den nye bekendtgørelse trådte i kraft, hører projektet så under den nye bekendtgørelse eller den gamle?*

Svar:

Projektet hører under den bekendtgørelse, som tilsagnet er givet i henhold til.

Spørgsmål og svar vedrørende ansøgers oplysninger i ansøgningsskemaet

10. *Hvad er en medansøger og en medejer? Er det de enkelte lodsejere?*

Der er tale om en medansøger, hvis to kommuner for eksempel går sammen om et projekt. Den ene kommune vil i så fald være ansøger, og den anden kommune vil være medansøger. Ansøger skal indsende fuldmagter fra medansøgere. Blanket til fuldmagter ligger på tilskudsguiden, men fuldmagter kan også indsendes digitalt i forbindelse med ansøgning.

Når et areal, en matrikel, ejendom eller virksomhed ejes af to eller flere ejere, er der tale om medejere. Medejere modtager ikke kopi af tilsagn eller andet materiale vedr. sagen fra styrelsen. Det er ansøgers ansvar at holde medejere orienteret om projektet. Ansøger skal indsende fuldmagter til styrelsen fra alle medejere i projektet.

11. *Hvad er formålet og baggrunden for, at store virksomheder som lodsejere skal beskrive det kontrafaktiske scenarie?*

Svar:

Det er et krav, som følger af de EU-retlige statsstøtteregler og statsstøttegrundlaget for tilskudsordningen.

12. *Alle kommuner er vel store virksomheder? Skal kommunerne svare JA til at være en stor virksomhed i ansøgningsmodulet, eller er det OK at svare NEJ, hvis vi bare svarer JA til, at vi ejer jord indenfor projektafgrænsningen?*

Svar:

Kommuner betragtes som store virksomheder, hvis de ejer arealer i projektet. Som kommune, der ejer arealer i projektet, kan man i ansøgningsskemaet enten svare JA til at være stor virksomhed eller svare NEJ, men derefter svare JA til, at man ejer arealer i projektet. Begge svar vil guide videre til beskrivelse af det kontrafaktiske scenarie.

13. *Er det rigtigt forstået, at alle store virksomheder i kommunale projekter skal beskrive det kontrafaktiske scenarie, senest når man indsender ansøgning til etablering? Er det KUN, hvis kommunen ejer jord indenfor projektområdet?*

Svar:

Kommuner skal kun beskrive det kontrafaktiske scenarie for dem selv, hvis de ejer arealer i projektet. Hvis der er andre store virksomheder med i projektet, skal der også beskrives et kontrafaktisk scenarie for disse – senest ved ansøgning om etablering.

14. *Kan I uddybe forenklingen af 'egne timer' ved udbetaling, altså ikke månedsvis underskrifter - at det gælder ALLE udbetalinger fra NU, uanset ordning og tidspunkt for tilsagnet? Er skema lagt op?*

Der er udarbejdet et nyt skema til at opgøre løn til eget arbejde i forbindelse med ansøgning om udbetaling af udgifter til et projekt. Skemaet skal anvendes på projekter, der er EU-finansierede. I skemaet kan I indberette alle medarbejdere, der har arbejdet på projektet. Og

som noget nyt skal der kun være én ledergodkendt underskrift, der dækker løntimer mv. for hele projektperioden. Tidligere skulle der være en underskrift på månedsbasis. Det nye skema er på de relevante tilskudsguider. Skemaet bør anvendes ved alle udbetalinger, også projekter, der har fået tilsagn tilbage i tid.

15. *Hvorfor er løntaksterne ikke reguleret? Lønnen er generelt steget siden 2024?*

De tre lønkategorier blev sidst justeret i 2024. For eksempel blev den øverste kategori opjusteret fra 590 kr. til 710 kr. Styrelsen ser på, om kategorierne bør justeres på ny i forbindelse med bekendtgørelsen til 2027.

16. *Kan I gennemgå grænsebeløbene for, hvornår der er krav om indhentning af tilbud til forundersøgelser?*

Svar:

For offentlige myndigheder, herunder kommuner, er det udbudslovens regler og tærskelværdier, der gælder for indhentning af tilbud til forundersøgelser. Udbudslovens regler gælder også i begrænset omfang for private ansøgere, men herudover er det et krav i bekendtgørelsen, at private ansøgere indhenter mindst to tilbud på alle udgifter over 300.000 kr.

Spørgsmål og svar vedrørende naturtiltag, hydrologi, overlap m.v.

17. *Kommer der en ordning, så man kan få tilskud til naturtiltag i projekter, hvor der er forundersøgelse i gang? Eller evt. afsluttede forundersøgelser, hvis der ikke er søgt etablering endnu?*

Svar:

Der er kun mulighed for at få tilskud til naturtiltag i nye forundersøgelser under VLP-ordningen og ikke til igangværende projekter under tidligere tilskudsordninger. Det er forventningen, at det bliver muligt at give tilskud til at etablere naturtiltagene i projekterne fra 2027. Styrelsen forvalter andre tilskudsordninger rettet mod natur, fx ordningen "Pleje af Græs".

18. *For lavbundsprojektet vægter fremme af natur i forhold til prioriteringen af projekterne. Dette er ikke tilfældet for kvælstofvådområder, selvom disse områder i lige så stor udstrækning kan fremme naturens kvalitet og til at skabe sammenhængende og robuste naturområder og indeholde artslevesteder på udpegningsgrundlaget eller projektets nærhed til Natura 2000-områder med kortlagte naturtyper. Hvordan kan det være, natur slet ikke spiller en rolle i forhold til kvælstofvådområdenes prioritering?*

Lavbundsindsatsen er tidligere indsat i de Natura 2000-planer, hvor det er vurderet, at der er potentiale for at gennemføre lavbundsprojekter. Det er dermed kun udvalgte Natura 2000-områder og ikke fremme af natur generelt set. De Natura 2000-områder, hvor der er potentiale for en lavbundsindsats, er indskrevet i bekendtgørelsens bilag og blevet en del af prioriteringssystemet på lavbundsprojekter.

19. *Det er muligt at søge tilsagn til forundersøgelser vedr. naturtiltag. Er det også muligt at opnå tilsagn til realisering af disse?*

Svar:

Det er ikke muligt at få tilskud til realisering af naturtiltag under VLP 2026, men vi forventer, at dette vil blive implementeret i VLP 2027.

20. *I bilag 7 til bekendtgørelsen fremgår arrondering ud fra et naturhensyn som et tiltag. Er der tale om tilsagn til jordopkøb ifm. realisering, eller hvordan skal det indgå ift. realiseringstilsagn? I bilag 7 indgår flere tiltag som bredt tilgodeser biodiversitet. Stilles der krav om forundersøgelser ift. særlige dyregrupper for at kunne søge om tilsagn til realisering? Spørgsmålet fremkommer, fordi vi i forvejen undersøger for bilag IV arter og øvrige fredede arter ifm. de almindelige forundersøgelser. Dvs. vi kunne reelt bare ansøge om de ekstra 40.000 kr. i rigtig mange af kommunens projekter.*

Svar:

Der er endnu ikke implementeret en model for realisering af naturtiltag, men dette forventes at ske i 2027.

21. *Hvis vi har svaret JA til at undersøge naturtiltag, og det viser sig, at der ikke er 50% overlap, er vi så forpligtet til at undersøge det uden at få tilskud, eller kan vi undlade at undersøge?*

Svar:

Hvis et projekt ikke opfylder overlapskriteriet for naturtiltag, vil projektet ikke kunne få tilskud til naturtiltag, og ansøger er i det tilfælde ikke forpligtet til at gennemføre naturtiltag.

22. *I den tekniske forundersøgelse skal hydrologien i projektområdet beskrives. Kan I definere nærmere, hvad det specifikt er, der skal beskrives her?*

Svar:

Her skal du beskrive vandbalancen for projektområdet og redegøre for nedbør, fordampning og nettonedbør.

23. *I den tekniske forundersøgelse skal der regnes på en ekstrem hændelse. Kan I definere, hvad en ekstrem hændelse er?*

Svar:

Det er op til projektejer/rådgiver at vurdere, hvilke kort der er relevante at regne på i forhold til at sikre, at projektgrænsen er robust, så længe der redegøres for de afvandingshændelser, der er valgt. Et kort over ekstremhændelser kan være særlig relevant, hvis der f.eks. er beboelse eller tekniske anlæg indenfor eller nær projektgrænsen.

24. *Hvorfor skal der regnes på årsmiddel for afvandingsforholdene?*

Svar:

Det er ikke et krav, at der regnes på en årsmiddelfastrømning. Hvis du ikke inddrager alle afvandingskort, skal du redegøre for de manglende beregninger. Det kan være en hjælp i forhold til CO₂-beregningen, når det skal estimeres, hvor mange hektar der genskabes naturlig hydrologi på. Hvis det vurderes, at der er bedre måder at estimere det areal, der får hævet vandstand, som følge af projekttiltag, så kan man benytte disse metoder i stedet, så længe man i den tekniske forundersøgelse redegør for, hvordan man har vurderet genskabelsen af naturlig hydrologi i projektområdet.

25. *Vedr. naturlig hydrologisk tilstand, hvad gør man i teknisk regulerede landskaber, pumpelag/dæmninger/kanaler mv.?*

Svar:

Den naturgivne hydrologiske tilstand skal så vidt muligt genoprettes uden medvirken af større tekniske tiltag, for eksempel ved at ophøre med afvanding via pumpning og/eller ved lukning af dræn og grøfter. Dog vil det være muligt at arbejde med nødvendige afværgeforanstaltninger i forhold til naboarealer, der ikke indgår i projektet.

26. *Hvordan skal vi forholde os, når skitseprojekter til kvælstofvådområder, som vi ansøger i denne runde, overlapper med andre skitseprojekter, f.eks. skitseprojekter for lavbundsprojekter. Skal vi redegøre for overlappet ifm. ansøgningen, eller kan vi forvente en høring ifm. sagsbehandling?*

Svar:

Det er ikke nødvendigt at redegøre for overlappet med andre skitseprojekter. Når du indsender ansøgning om tilskud til forundersøgelse i VLP, er der i ansøgningsskemaet mulighed for at beskrive overlappet og konsekvenserne for dit projekt. Denne info kan også eftersendes pr. mail til VLP@sgav.dk. Når sagsbehandleren støder på overlap, der kræver en redegørelse, vil du blive kontaktet, hvis der mangler oplysninger, som har betydning for sagsbehandlingen.

27. Når man ansøger i MARS, spørges der ind til, om der er overlap med de 30% strengt beskyttet natur, der skal være. I vejledningen står, at der skal være 50 % overlap. Der står ikke noget om andelen af overlap i MARS, og vi er derfor flere, der har skrevet ja til overlappet, selvom der ikke er 50 %. Er det korrekt, eller hvordan skal vi forholde os til spørgsmålet om overlappet med det kortlag om biodiversitet og naturtiltag?

Svar:

Projekter, der har minimum 50 % overlap med kortbilaget 'Målretning af biodiversitetsindsatsen (30% af DK's areal)', kan opnå et fast tilskud under forundersøgelsen til at undersøge for naturtiltag, jf. bilag 7 i bekendtgørelsen, forudsat at der resterer bevillingsmidler til dette i ansøgningsrunden.

Fremover vil overlappet med kortet 'Målretning af biodiversitetsindsatsen (30% af DK's areal)' beregnes automatisk ved overlapsanalysen i MARS og overføres automatisk til ansøgningsskemaet. Det vil derfor kun være nødvendigt at forholde sig til spørgsmålet om, hvorvidt der søges tilskud til at forundersøge for naturtiltag jf. bilag 7 i bekendtgørelsen.

Link til [Kort](#)

Spørgsmål og svar vedrørende etablering m.v.

28. Kan man ændre projektgrænsen fra forundersøgelserprojektet i MARS, der hentes ind, når der ansøges om etablering?

Svar:

Ja, det er teknisk muligt i MARS. Når du søger om etablering i spor 1 eller 2, skal du starte ansøgningen fra et forundersøgelsestilsagn, der eksisterer som et projekt i MARS. Der er mulighed for at benytte knappen 'Rediger' for at ændre på projektarealet/geometrien, inden du ansøger.

29. I vejledningen fremgår det, at ansøgning om etablering skal ske gennem Tast-Selv. Men nu siger I, at det også gøres gennem MARS. Hvordan hænger det sammen?

Svar:

Ansøgning om etablering i spor 1 og spor 2 starter i MARS. Spor 1 fortsætter fra MARS til Tast Selv, og spor 2 fortsætter fra MARS til F2 selvbetjening. Læs mere i den tekniske vejledning på tilskudsguiden her: [Teknisk vejledning om ansøgning i MARS, F2-selvbetjening og Tast selv\).pdf](#).

30. Gennemgår I ansøgningsskemaet for etableringer under spor 1? De skal jo søges i et andet system under Tast-Selv og er mere omfangsrige. Kommer der også et oplæg fra styrelsen om ansøgning i Tast selv?

Svar:

Styrelsen har udarbejdet en teknisk vejledning om ansøgning i MARS, F2-selvbetjening og Tast selv, hvor det er beskrevet, hvordan man udfylder ansøgningsskemaet i Tast selv. Du kan finde vejledningen her: [Teknisk vejledning om ansøgning i MARS, F2-selvbetjening og Tast selv\).pdf](#). Der er ikke planlagt et oplæg om ansøgning i Tast selv.

31. *Når man vil lave en etableringsansøgning, kan man ikke vælge nogen af de ordninger. Man har kun mulighed for at vælge forundersøgelse og skovrejsning.*

Svar:

Det er teknisk muligt at vælge etableringsansøgning i spor 1 eller spor 2 i MARS. I MARS vælger du det forundersøgelsesprojekt, som skal danne grundlag for det projekt, du ønsker at etablere. Du kan foretage eventuelle justeringer af projektområdet, hvorefter du vælger 'Tilskudsordning' og trykker 'Ansøg'. Se nærmere i den opdaterede tekniske vejledning.

Søger du etablering på baggrund af en forundersøgelse, som ikke er registreret i MARS med status 'Forundersøgelsestilsagn', skal du rette henvendelse til lokaletreparter@sgav.dk. Så vil vi forsøge at hjælpe dig.

32. *I bilag 7 til bekendtgørelsen fremgår 'Etablering af skovbryn i forlængelse af eksisterende skov eller krat (evt. ved naturlig tilgroning)'. Hvordan hænger dette sammen med forbud mod tilplantning inden for projektområderne? Er der grænser for, hvor bredt et skovbryn eller krat der må etableres?*

Svar:

I forbindelse med etablering af projektet, det vil sige i løbet af projektperioden, er der ikke forbud mod tilplantning. Forbuddet gælder først i forbindelse med tinglysningen af servitutterne på de ejendomme, der har arealer inden for projektområdet. Den tinglyste servitut har bestemmelser, der skal overholdes, men altså først når projektet er endeligt færdigetableret, og servitutterne er tinglyst på ejendommene. Tinglysning af servitutten sker som noget af det sidste i projektperioden og inden slutudbetaling af projektets udgifter.

På arealer, hvor lodsejere får værditabskompensation, vil der ved jordfordelingskendelsen blive tinglyst en servitut. På disse arealer vil der som en konsekvens være et forbud tidligere i projektperioden. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er påtaleberettiget i forhold til bestemmelserne i servitutten og vil som udgangspunkt tillade etablering af diverse naturtiltag nævnt i bilag 7 til bekendtgørelsen.

33. *Hvis der nu er ansøgt og etableret et vand- og klimaprojekt eller klima-lavbundsprojekt efter en af ordningerne - før de blev samlet i VLP-ordningen - er rydningspligten så heller ikke længere gældende på disse arealer?*

Rydningspligten er stadig gældende på ordninger før 2026. Den har dog en række undtagelser, der ofte vil være relevante ved gennemførelse af vådområder og lavbundsprojekter.

Du kan læse mere om rydningspligt i arealer i udtagningsprojekter på styrelsens hjemmeside her: [Taskforcen for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder og de kollektive virkemidler - Landbrugsstyrelsen](#)

34. *Hvorfor er der forskel på omkostningseffektiviteten for de to spor?*

Svar:

Det skyldes, at etablering af vand- og klimaprojekter i spor 1 er tiltænkt større projekter med mulighed for jordfordeling mv., hvilket kan gøre projekterne dyrere at gennemføre.

35. *Hvorfra stammer forventningen om, at der ikke vil være den store ansøgning af etableringsprojekter i spor 1? Umiddelbart forventer Morsø Kommune at ansøge om etableringstilsagn i spor 1 for 130-150 mio kr. Hvis andre kommuner har lignende ambitioner, er puljen hertil utilstrækkelig! Vil der ved en overansøgning af denne pulje blive overvejet en forhøjelse af puljen, eller skal omlægningsindsatsen gå i stå allerede nu?*

Svar:

På webinaret blev det nævnt, at der ikke er forventning om søgning på etableringsprojekter i spor 2. Det skyldes, at vi forventer, at tidligere nationalt finansierede forundersøgelser under KLA-ordningerne bliver færdigetablet under de tidligere KLA-ordninger. Sådan er KLA-ordninger fra tidligere år designet, dvs. med et tilsagn til gennemførelse af hele projektet med en forundersøgelsesfase og en etableringsfase. Styrelsen forventer, at kommunerne i vidt omfang søger tilskud til etablering under spor 1 i 2026.

Finansieret af
Den Europæiske Union